

SVM 2003016 ”Askebjerggård N”, Slots-Bjergby by matr. 15a, Slots-Bjergby sogn. Stednr. 040315-u. sb.nr. (KUAS j.nr -).

Forundersøgelse 29-09-2003 i forbindelse med muldafrømning til regnvandsledning.

Indholdsfortegnelse

Forundersøgelse 29-09-2003 i forbindelse med muldafrømning til regnvandsledning.....	1
Abstract.....	1
Undersøgelsens forhistorie.....	2
Administrative og øvrige data.....	2
Topografi, terræn og undergrund.....	2
Målesystem.....	3
Horisontalt.....	3
Vertikalt.....	3
Udgravningsmetode.....	3
Undersøgelsens resultater.....	4
Fremtidigt arbejde.....	4
Anlægsliste og – beskrivelse.....	5
Fundliste og -beskrivelser.....	6
Tegningsliste.....	6
Fotoliste.....	6
Liste over måledata.....	6
Bilag 1 – oversigtskort med feltafgrænsning, fyldskifter og snit.....	1

Abstract

Forundersøgelse i forbindelse med muldafrømning til regnvandsledning. På højtliggende, forholdsvis jævnt terræn blev konstateret affaldsfyldte nedgravninger med skår, ildpåvirkede sten m.v. fra yngre bronzealder/føromersk jernalder samt enkelte stolpehuller.

Den østlige del af ledningstracéet efter afgravning af overjord. I forgrunden den brændte fyld fra gruben A1 og længere borte den mørke fyld i anlæg A2 m.fl.

Undersøgelsens forhistorie

Undersøgelsen er en konsekvens af forespørgsel om udtalelse jf. museumslovens § 25.
Undersøgelsen aftalt udført i forlængelse af muldafrømningen.

Administrative og øvrige data

Dato	Hændelsesforløb
18. juni 2003	Modtaget anmodning om udtalelse fra Hashøj kommune/MiljøPlan a/s
18. juni 2003	Udtalelse udarbejdet og sendt til MiljøPlan a/s pr. post og e-mail
11. september 2003	Telefon fra Bo Nielsen vedr. evt. start på afrømningen man. 22/09 - sender brev.
12. september 2003	Brev fra MiljøPlan vedr. muldafrømning man. 22. sept. - orientering af entreprenør.
22. september 2003	Besigtigelse kl. 10:30 - kun en minigraver havde været i gang ved hovedvejen med fremfinding af kabel (?)
29. september 2003	Undersøgelse i forbindelse med muldafrømning
23. oktober 2003	Mail til Miljøplan vedr. indmåling, koordinater
23. oktober 2003	Telefonisk bekræftelse af at punkter indmåles ved lejlighed, fra Miljøplan.
27. oktober 2003	Brev bekræftelse af at punkter indmåles ved lejlighed, fra Miljøplan.
3. december 2003	Brev med koordinater til indmålte brønde modtaget fra MiljøPlan a/s
3. december 2003	Rentegninger i plant format konverteret til System34Sj v.h.a. tilsendte koordinater. Rapport påbegyndt.

Undersøgelsens omkostninger betalt af Sydvestsjællands Museum, der er ansvarlig for undersøgelsen.

Originaloptegnelser og genstande opbevares på Sydvestsjællands Museum jf. lister herover.

Topografi, terræn og undergrund

Lokaliteten ligger på en vest-sydvestvendt terrasse af højedraget, hvorpå de to store høje ved Slots-Bjergby står. Området er kendetegnet ved en tæt forhistorisk bebyggelse fra mange perioder af forhistorien.

Fra øst stiger terrænet ca. 0,5 meter mod vest for at flade ud og falde mod VSV på den vest-nordvestskrånende bakke med lidt nedpløjet fyld jf. efterfølgende kortudsnit. Ned ad bakken et noget tykkere mulddække end den øverste dels ca. 25 – 30 cm, der formentlig skyldes en modereret pløjedybde p.g.a. de mange større sten i råjorden.

Råjorden på de østligste 50 meter var gruset med mange større og mindre sten og kun meget lille lerindhold. Ned ad bakken fra ca. 50 meter vest for ”0”-punktet i lokale målesystem, mere leret; stift gult moræneler med mange store og små sten.

Undersøgelsens beliggenhed. Det dokumenterede felt vist med sort, punkteret linie. Desuden er angivet beliggenhed af brønd 1 og 2 (B1 og B2). Det afrømmede trace blev fulgt helt til brønd 1 ved lavningen, hvor nu er plantet et læhegn ved brønd 1.

Målesystem

Horisontalt

Der blev udlagt et lokalt målesystem i en linie mod vest-sydvest i ledningstraceet med udgangspunkt ca. 0,5 meter vest for den nedsatte brønd (dette er ikke kontrolleret og den senere indretning af tegningerne kan være forskudt endnu 0,5 meter mod øst).

Der blev ikke nivelleret

Hvis det lokale målesystem er fixeret i forhold til landskoordinater (hvilket bør tilstræbes i alle tilfælde), anføres det, om det er i forhold til UTM eller System 34. Ved GPS-opmåling anføres system og evt. fejlaftvigelser.

Vertikalt

Der blev ikke nivelleret, med terrænet ligger omkring kote +52 m DNN jf. topkote på brønd 2 (B2 på bilag 1). Mod vest stiger terrænet ca. 0,35-0,45 meter før det falder omkring 60 meter fra punktet "0".

Udgravningsmetode

Mulden blev afgravet med gravemaskine med afretningsskovel i hele tracéets bredde på 4-5 meter. På den østlige del blev afrømningen suppleret med endnu en afrømning, da maskinføreren var startet før arkæologens ankomst.

Derefter blev fladen tegnet 1:100 (T1) i lokalt målesystem uden nivellering. De konstaterede fyldskifter blev beskrevet og delvis snittet med håndskovel og A1 med maskine.

Undersøgelsen må betegnes som særdeles ekstensiv, idet selv A1 med distinkte lag og en del fundmateriale ikke blev undersøgt nærmere, da det skønnes væsentligere at konstatere udbredelsen af bevarede anlæg og deres nøjagtige lokalisering.

Undersøgelsens resultater

Der blev undersøgt et tracé på i alt 181 meter med en bredde af 4-5 meter. De østligste 360 m² blev nærmere dokumenteret, men hele strækningen til brønd 1 (B1) blev kontrolleret for fyldskifter ved muldafrømningen.

Undersøgelsen omfatter kun et mindre udsnit af den konstaterede bebyggelse. Det er navnlig den store, affaldsfyldte grube A1 med organisk materiale, knogler og store mængder brændt materiale, der påkalder sig opmærksomhed, idet den sammen med de øvrige aktivitetsspor tyder på at der på fladen findes en bebyggelse fra oldtiden.

Fremtidigt arbejde

På den højtliggende, fladere del af området vest for Landevejen må forventes at være en forholdsvis velbevaret bebyggelse med anlægsspor fra yngre bronzealder og/eller ældre jernalder. Herværende undersøgelse er indmålt i System34Sjælland i MapInfo-format og kan direkte relateres til evt. senere undersøgelser.

Sydvestsjællands Museum 03-12-2003

Hugo H. Sørensen
museumsinspektør, arkæologi

Anlægsliste og – beskrivelse

A	snit	Type	Beskrivelse	Fund
1	ja	Grube	<p>Større grube, uafgrænset mod øst, hvor den strækker sig ind under lyslederkabel. I overfladen delvis askelignende fyld og noget trækulsholdig fyld langs vestsiden, mens den mod øst har mere ensartet sortgrå fyld.</p> <p>I snit (øst-vest med gravemaskine) ses en tydeligt lagdelt struktur med trækulsholdig fyld nederst og derover askelignende fyld med mange forbrændte sten. Det yngre gråsorte lag mod øst ses at være senere opfyld.</p> <p>Nederst ses et fugtigt lag med stort organisk indhold og små knoglestumper. Dateringen må formodes at være yngre bronzealder / ældre jernalder og givetvis oldtid.</p> <p>Mod øst er dybden 0,8 meter, d.v.s. 1,3 meter under nuværende terrænoverflade og gruben er muligvis dybere mod øst ind under lyslederkabel.</p> <p><i>2003016D005 – Snit i den affaldsfyldte grube A1. Sydsiden af snitgrøft afrenset, set fra NØ. De store mængder brændt materiale, askelignende lag og brændte sten ses tydeligt.</i></p>	x4
2	ja	Grube	Sortbrun, trækulsholdig, grus og brændte sten i afrensede overflade. Mod øst og vest småskår i afrensede flade. Dybde mod vest 30 cm og mod øst kun et par cm ved hurtige snit ved skår. Ved snitning fandtes en del bearbejdet flint i fylden, uden luftpatineret og altså formentlig deponeret forholdsvis hurtigt uden en ”turbulent” historie i overfladejord (flint ikke hjemtaget). Karakteren er ustruktureret affaldsfyldt grube.	x1, x2, x3
3	ja	Fyldskifte	Mindre fyldskifte, kun 3 cm bevaret dybde. Fyld gråbrunt sand som vestlige del af A1.	
4	ja	Fyldskifte	Mindre fyldskifte, kun 7 cm bevaret dybde ved snit. Gråbrunt sand som vestlige del af A1.	
5	nej	Grube	gråbrun med få brændte sten, lidt trækul.	
6	nej	Fyldskifte	med mørk, gråbrun fyld, lidt trækul.	
7	ja	Grube	Grubekompleks med gråbrun, humøs fyld, hvori partier med mere trækul, får skår set. Skårsmuler ikke medtaget.	
8	nej	Fyldskifte	Formentlig del af grubekompleks A7-A9. Gråbrun fyld med lidt trækul.	
9	ja	Grube	Grube, sandsynligvis del af grubekompleks. Gråbrun fyld med lidt trækul. 30 cm dy ved mindre snit mod SV.	
10	nej	stenspor(?)	blandet fyld med klumper af gult råjordsler.	
11	nej	stenspor(?)	blandet fyld med klumper af råjordsler.	

Fundliste og -beskrivelser

x-nr.	anlæg	genstand	fundomstændigheder/beskrivelse
x1	A2	skår	skår i afrømmede overflade af A2 jf. T1.
x2	A2	skår	skår i afrømmede overflade af A2 jf. T1
x3	A2	skår	skårflager ved snit i A2 umiddelbart under x2
x4	A1	knogle	brændt, opsamlet på den afrensede overflade af A1 jf. T1

Tegningsliste

T-nr.	Type	Skala	Initialer
1	Fladetegning	1:100	HHS

Fotoliste

Alene digital fotografering foretaget.

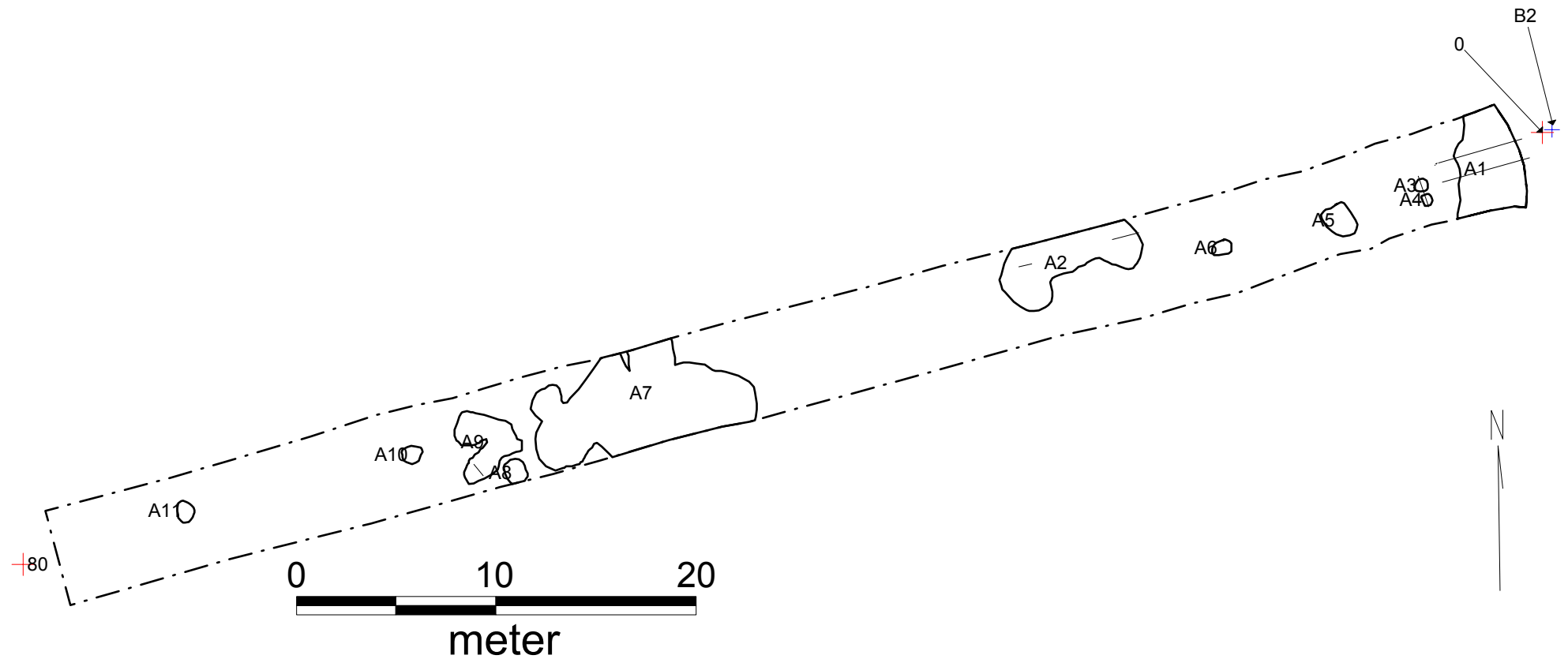
Opt.	Motiv	Init.	Dato
2003016D001	Ledningstracéet afrømmet for overjord set fra vejskråning mod vest-sydvest. I forgrunden ses brændt materiale fra A1, i tracéets højre, nordlige side ses A2 som et mørkt fyldskifte og længere mod vest ses A7 som et lysere gråt fyldskifte, mens de mindre, mellemliggende fyldskifter ikke tegner sig tydeligt.	HHS	29-09-2003
2003016D002	Fyldskifte A2. Østlige ned set fra syd.	HHS	29-09-2003
2003016D003	Fyldskifte A2. Set fra øst før snit.	HHS	29-09-2003
2003016D004	Snit i den affaldsfyldte grube A1. Sydsiden af snitgrøft afrenset, set fra NV. De store mængder brændt materiale, askelignende lag og brændte sten ses tydeligt.	HHS	29-09-2003
2003016D005	Snit i den affaldsfyldte grube A1. Sydsiden af snitgrøft afrenset, set fra NØ. De store mængder brændt materiale, askelignende lag og brændte sten ses tydeligt.	HHS	29-09-2003

Liste over måledata

Elektroniske måledata er tilsendt i form af koordinater og topkoter på de nedsatte brønde. System 34SJ. De to relevante punkter har følgende koordinater.

nr	Y	X	D_kote
B1	103717,9	149551,3	44,42
B2	103767,3	149377,4	52,19

Bilag 1 – oversigtskort med feltafgrænsning, fyldskifter og snit

Feltgrænse (dokumenteret del) med punkteret linie; fyldskifter med fuldt optrukket linie; B2=Kloakbrønd 2, 0 og 80 angiver målepunkter i lokale målesystem. Enkle streger indenfor og ud over afgrænsning af fyldskifter viser de foretagne snit.